

KALBA VAIKAI

Vaikai susiginčijo dėl vaistų. Eismantas nenori, kad jo vaistus lašintų Viliui, o šis paaiškino:

- Juk reikia viskuo dalintis, taip man sakė mama.

Vilmantas purto indelį su sudžiūvusiu guašu ir sako:

- Logopede, šitą reikia išmesti, čia jau tik kaulai.

Mindaugas rengiasi. Logopedė sako:

- Koks tavo pilvas didelis, kaip tėčio.
- Oi ne, mano tėčio pilvas pūkuotas, - atsako berniukas.

Mergaitė džiaugiasi naujomis gumytėmis ir sako:

- Man tai mama jas nupirko.
- Man irgi nupirks, - atsako Mantas.
- Tai kur tu jas riši? Ar ant savo plikų plaukų? – klausia Beatričė.

Smiltė piešia mamą. Logopedė klausia:

- Kokia spalva nuspalvinsi plaukus?
- Geltona, - sako Lukas.
- Ne. Man reikia mamos spalvos, - atsako Smiltė.

Mano mama ne sena, o nauja, - sako Gerda.

Mindaugas sako:

- Auklėtoja, aš nemoku užsirišti batų.
- Mindaugas nemokša, nemokša! – šaiposi Lukas.
- Ne! Aš mokša!

- Mindaugas beplaukinis, - sako Ričardas.
- Kodėl? – klausia logopedė.
- Nes nukirptas, - patikslina berniukas.

- Koks tavo mamytės vardas? – klausia logopedė.
- Mamytė, - atsako Dovydas.
- Bet visos mamytės, kaip ir vaikai, turi vardus, - patikslina logopedė.
- Sakau: mano mamytė.

Visada duodavo pietums baltą duoną. Vieną dieną davė juodą. Ervinas sako:

- Nešvari duona.

Beatričė sako:

- Norėjau apkloti lėlę ir nulaužiau ranką. Bet ne visą, tik pusę.

Laikraštuko išleidimo iniciatyvinė grupė: Stasė Giedrienė, Daiva Duršaitė, Jolanta Mockevičienė, Loreta Čėsniienė, Lina Gerinksonaitė Klumbienė, Birutė Lakštutienė.

TELŠIŲ RAJONO VAIKŲ SU NEGALE CENTRAS

Kodas 180703499. Kauno g. 9^a, LT-87148 Telšiai. Tel. : (8-444) 78501. Faksas (8-444) 78502;

El.p. vsnc@andernetas.lt Internetinės svetainės adresas: www.vsncentras.telsiai.lm.lt

Atsiskaitomoji sąskaita LT834010042800060058

AB DnB NORD bankas Telšių sk. b/k 40100

Sąskaita iki 2 procentų pajamų mokesčio sumai pervesti LT674010042800090028

Vilties žiburėlis

TELŠIŲ RAJONO VAIKŲ SU NEGALE CENTRO LAIKRAŠTUKAS

2010 Kovas Nr. 5

„Telšių vilčiai“ - 20 metų!

Šiomet Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijai „Telšių viltis“ sukako 20 metų. Tai visuomeninė organizacija, kurios įkūrimui Antanas Gedgaudas inicijavo tėvų, auginančių vaikus su negale, susibūrimą. 1990-02-28 Telšių rajono liaudies deputatų tarybos vykdomajame komitete buvo įregistruoti pirmieji „Šeimų, auginančių vaikus invalidus bendrijos „Viltis“ įstatai. Tapome respublikinės „Viltis“ organizacijos Telšių skyriumi, vėliau Telšių padaliniu. Pavadinimas ir įstatai keletą kartų keitėsi. Dabar „Telšių viltis“ yra Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ asocijuotas narys. Pirmuoju organizacijos pirmininku buvo Antanas Gedgaudas, vėliau -16 metų pirmininke dirbo Stasė Giedrienė. Dabartinė „Telšių vilties“ taryba: pirmininkas Viktoras Norkus ir nariai: Stasė Giedrienė, Joana Varkalienė, Asta Juškenienė, Onutė Staigienė.

Telšių vilties“ būstinė randasi Telšių rajono vaikų su negale centro pastate, todėl dažnai supainiojamos dvi skirtingos organizacijos: visuomeninė - „Telšių viltis“ ir biudžetinė - Telšių rajono vaikų su negale centras. Kartais mus „perkrikštija“ ir vadina „Vilties centras“ arba „Vilties darželis“, nes abi šios organizacijos dirba neįgaliųjų labui.

Prieš 20 metų įsikūrusios „Vilties“ tikslas buvo ir dabar išlieka tas pats - daryti viską, kad tik gerėtų žmonių su negale gyvenimo kokybė, kad tik būtų lengviau šeimoms nešti sunkią naštą, kad būtų priimami ir vykdomi kuo palankesni įstatymai. Per praėjusį laikotarpį „Vilties“ iniciatyva Lietuvoje tikrai daug padaryta: įsteigta daug tarnybų, įstaigų, centrų neįgaliesiems asmenims. Tačiau suaugusių mūsų vaikų ateiviai Telšiuose jokių garantų ir pasirinkimo nėra. Duseikių pensionatas arba vėl didžiulis darbas su vietos politikais dėl naujo tipo socialinių įstaigų steigimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo. Ir vėl vilniečiai turi būti „ledlaužiai“. Juk visi senstame...

Specialiojo ugdymo įstatymas reglamentuoja privalomą neįgaliųjų vaikų ugdymą (iki 21 m.). Atsižvelgiant į vaiko galias, suderinus su tėveliais, sudaromos individualios ugdymo programos, pagal kurias komandiniu principu dirba specialistai. Specialistų darbo sėkmę lemia vaiko ligos pobūdis, darbo aplinka, būtiniausios priemonės. Siekiant kuo geresnių rezultatų turi būti sudaryta tam tinkanti aplinka, reikalingos lėšos. Steigėjui (savivaldybei) esame tikrai labai brangūs išlaikyti, nes vieno spec. poreikių vaiko išlaikymas mūsų Centre kainuoja apie 1 400 Lt. mėnesiui. Ši suma gaunama įstaigos biudžetą (atlyginimai, sodra, apšildymas, mityba, elektra, transportas, vandentiekis ir kanalizacija, kitos paslaugos-liftas, šiukšlės, skalbykla, fizioterapija ir kt.) padalinus iš vaikų skaičiaus. Tačiau tai yra vienas iš žemesnių įkainių respublikoje ir Telšiuose: pvz. Duseikiuose pensionate, Telšių spec. mokykloje ar Kurčiųjų mokykloje įkainis vienam spec poreikių asmeniui viršija per 2 000 Lt. per mėnesį. Esamas laikmetis yra tikrai sunkus. Kitoms prekėms (higienos priemonėms, medikamentams, inventoriui, ūkinėms prekėms, kanceliarinėms prekėms, muzikos ar meninio ugdymo priemonėms, remontams, aplinkos tvarkymui, ekskursijoms ir kt.) biudžete skirta visiems šiems metams 1 100 Lt. (vienas tūkstantis vienas šimtas litų)! Todėl mes dalyvaujame projektuose, ieškome rėmėjų, prašome skirti 2 proc. paramą. Tačiau pagrindinė parama Centrai gaunama iš „Telšių vilties“. Jos dėka Cento ugdytinių meninių gebėjimų lavinimui, informavimui ir konsultavimui, „geltonojo“ autobusiuko kurui gaunama lėšų iš Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal kasmet „Telšių vilties“ parengtus „Paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus“. „Telšių viltis“ visą savo gyvavimo laikotarpį dirbo siekdama gerinti neįgaliųjų gyvenimo kokybę. Visų darbų neįmanoma išvardinti, bet paminėsiu pagrindinius: pakeista 2/3 Centro pastato langų, gautas autobusiukas, įsigyta baldų, inventoriaus, nupirkta: baldeliai ikimokyklinukams, visi muzikos instrumentai ansamblui, audinys ansamblio rūbeliams ir kitiems rankdarbiams, kompiuteriai, televizoriai, kopijavimo aparatas, magnetolas, magnetinės lentos, kanceliarinės prekės ir daug kitų priemonių, skirtų vaikų ugdymui ir užimtumui. Taip pat skirtos lėšos pažintinėms ekskursijoms, pramoginėms-koncertinėms kelionėms (Pvz.: į Maskvą, Kijevą, beveik visas Lietuvos įžymiausias vietas), ugdytinių pavežėjimui iš kaimų. Visi viltiečiai gauna respublikinį žurnalą „Viltis“. Viltiečių nario metinis mokestis - 25 Lt. Jis renkamas metų pabaigoje ir nuperkamos kalėdinės dovanėlės. Beveik visi Centro lankytojai yra „Telšių vilties“ nariai. Ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas vyks 2011 metų pradžioje. Tarybos darbo kadencija - 3 metai. Reikėtų, kad į visuomeninį tarybos darbą būtų išrinkta naujų, aktyvių, jaunų tėvelių. Esanti taryba (su nedideliais pakeitimais) visada buvo „ledlaužiai“ dėl vaikų su negale problemų sprendimo ir tikrai šauniai atlaikė jau - 20 metų!

Stasė Giedrienė Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Telšių viltis“ tarybos narė;

Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ asociacijos tarybos narė

Tik žmonės, kurių intelektas nežymiai sutrikęs, gali savo seksualumą išreikšti lytiškai santykiaudami. Tačiau, kaip teigia užsienio specialistai, šiai žmonių grupei būdingas nepasitikėjimas savimi, didžiulis noras būti panašiems į įgaliuosius. Jiems nelengva pritapti visuomenėje, nors jie dažniausiai stengiasi sukurti šeimą, susilaukti vaikų, kad būtų kaip visi. Nežymiai sutrikusio intelekto žmonės svajoja apie meilę, šeimą, tačiau, šioms svajonėms žlugus, juos lydi nusivylimas ir liūdesys. Šie žmonės dėl savo patiklumo gali tapti nusikaltėlių aukomis. Todėl reikėtų skirti ypatingą dėmesį jų seksualiniam švietimui ir teisingų nuostatų formavimui.

Atsakomybė už neįgalaus vaiko auklėjimą ir raidą, be abejonės, pirmiausia tenka tėvams. Tačiau tęstiniame ugdymo procese sutrikusio intelekto vaikams ir jų tėvams tenka bendrauti su įvairiais gydytojais, pedagogais ir socialiniais darbuotojais. Visų jų uždavinys- visokeriopai remti tėvus ir prireikus konsultuoti juos seksualinio neįgaliųjų švietimo klausimais.

Savo ruožtu tėvai turėtų padėti neįgaliam vaikui įgyti natūralios patirties, kurios dauguma įgaliųjų vaikų siekia patys. Reikėtų skatinti vaiko smalsumą pajusti ir suvokti savo kūną, jo dalis ir funkcijas. Vienas kelių šiam natūraliam jausmui patenkinti- žaidimai su vienmečiais (pvz., „daktaras“). Be to, vaikui reikia aktyviai ir kantriai padėti įsisavinti sąvokas, kurios įvardija atskiras kūno dalis ar fiziologinius procesus, paaiškinti, koks ryšys tarp lytinio akto ir nėštumo. Ne mažiau svarbu, kad tėvai padėtų neįgaliam paaugliui suprasti savo jausmus.

Aiškinant neįgaliesiems apie seksą, svarbu sukurti geranorišką ir abipusio pasitikėjimo kupiną atmosferą, o pačią informaciją pateikti kuo suprantamiau. Todėl aiškinama turėtų būti kuo paprasčiau, pasitelkus pažintinius filmus, knygas, anatomiškai tikslias lėles. Be to, reikėtų nuolat sugrįžti prie jau išaiškintų dalykų.

Kaip jau minėta, nemažai suaugusių sutrikusio intelekto žmonių nėra subrendę visaverčiams seksualiniams santykiams- santykiams, kuriuos vainikuoja dviejų žmonių lytinis aktas. Tačiau jie, kaip ir visi kiti, jaučia seksualinio pasitenkinimo poreikį, kurį tenkina masturbuodamiesi. Užsienyje rekomenduojama nedrausti neįgaliesiems savęs patenkinti. Taip pat mokoma stimuliuoti save rankomis, kad nereikėtų trintis į kitus daiktus. Bet leidus neįgaliajam tenkinti savo seksualinius poreikius masturbuojantis, būtina jį išmokyti bendrųjų elgesio normų.

Kita vertus, yra ir dar vienas sutrikusio raidos žmonių seksualinių problemų aspektas- neįgalių jaunuolių tykanti seksualinė prievarta. Todėl juos reikia mokyti atskirti seksualinį priekabiavimą ir saugotis potencialių skriaudikų. Reikia jiems nuolat priminti, kad nesileistų į kalbas su nepažįstamais žmonėmis, nesėstų į svetimus automobilius. O jei neįgalus žmogus patyrė seksualinę prievartą, būtina kreiptis į psichologą ar psichiatrą.

Jei remsimės danų specialistų nuomone, sprendžiant sutrikusio intelekto žmonių seksualines problemas tikslinga vadovautis šiomis nuostatomis:

- Prieš imantis konkrečių veiksmų dėl tariamai nepatenkintų seksualinių poreikių sukulto nusivylimo, nuodugniai įvertinti ugdytinio nuostatas ir lūkesčius.

- Jei paaiškėtų, kad išties kalta seksualinė problema, reikėtų parengti planą, kuris iš dalies padėtų ugdytiniui patenkinti savo seksualinius poreikius. Bet prieš pradedant įgyvendinti šį planą, būtina informuoti apie ugdytinio problemas tėvus, kad šie pareikštų savo nuomonę ir pritartų planui ar jį atmestų.

- Prieš pereinant prie plano vykdymo, jį dar būtina detaliai aptarti su visa darbuotojų grupe, kad ateityje nekiltų nenumatytų sunkumų.

- Galiausiai planą reikia pateikti pačiam ugdytiniui. Tik tuomet, jei planas jam pasirodys priimtinas, galima pradėti seksualinį ugdymą.

Kai kurie ugdytiniai svajoja sukurti šeimą, tačiau gyvenime nesugeba susirasti draugo ar draugės ir dėl to labai liūdi. Darbuotojai mėgina paaiškinti ugdytiniams, kurių intelektas nežymiai sutrikęs, laikinų ir trumpalaikių santykių su atsitiktiniais partneriais žalą: nusivylimą, lytiškai plintančias ligas ir nėštumą. Kita vertus, darbuotojai pritaria tikrai ugdytinių draugystei bei gerbia jų jausmus.

Telšių rajono vaikų su negale centro direktorė Stasė Giedrienė

Ugdytinių seksualumo ir seksualinio gyvenimo ypatumai

Visi žmonės yra seksualūs iš prigimties- ne išimtis ir neįgalieji. Nors žmogaus proto ir seksualumo raida tam tikra prasme skiriasi, tačiau, kita vertus, šios sritys turi ir sąlyčio taškų. Todėl sustojusi suvokimo raida labai paveikia žmogaus galimybes suprasti savo kūno pojūčius, bendraujant su aplinkiniais ir perimant jų patirtį. Fiziologinei seksualinei proto brandai raidos sutrikimai dažniausiai neturi įtakos, išskyrus kai kurias specifines ligas.

Aplinkybės lėmė, kad mūsų visuomenėje ilgą laiką apskritai vyravo neigiama nuostata į seksualumą. Todėl nesusiformavo jaunimo seksualinio ugdymo tradicijos. O neįgaliųjų lytinis švietimas iš viso buvo tabu. Sutrikusio intelekto žmonės nepakankamai gerai pažįsta savo kūną. Vaikystėje negalia dažnai riboja jų galimybes žaisti „Gydytoją“, t. y. apžiūrinėti kitų vaikų kūno dalis, taip pat lytinius organus. O seksualiam vystymuisi būtinas ir savo, ir kito žmogaus kūno pažinimas. Be to, neįgalūs žmonės praktiškai nebūna vieni nei vonioje, nei tualete.

Tėvai paprastai ypač linkę nerimauti dėl savo neįgalaus vaiko seksualumo. Šis nerimas dažniausiai kyla dėl to, kad:

- Aiškų seksualinį poreikį jaučiantis sūnus ar dukra nesugeba jo patenkinti arba daro tai nederamai;
- Iškyla sūnaus ar dukros seksualinio išnaudojimo grėsmė;
- Baiminamasi, jog sūnus prievarta sieks fizinio artumo arba duktė pastos;
- Tikima, jog neįgaliam nelemta patirti visaverčio seksualinio pasitenkinimo, kurį mylintiems žmonėms teikia fizinis artumas;
- Galvojama, jog vaikus mylintis sūnus ar dukra turbūt niekada netaps tėvu ar motina ir tai juos skaudžiai paveiks.

Dar labiau komplikuoja problemą socialinė neįgaliųjų izoliacija. Nemažiau keblu mėginti aiškinti sutrikusio intelekto jaunuoliams apie seksualinius santykius. Kaip tai padaryti kuo paprasčiau ir suprantamiau? Juk neįgalieji dažnai nė nežino, kaip apie savo fiziologinius pokyčius. Tačiau klaidingai manoma, kad neteikiant jokios informacijos apie seksą, galima išvengti neįgaliųjų paauglių smalsumo.

Tėvai (globėjai) neįvertina savo suaugusio sutrikusios raidos vaiko, galvodami, kad jo negalia tokia gili, jog jam negali kilti seksualinių poreikių. Tuo tarpu neįgaliojo seksualumas gali stiprėti, nes jis praktiškai neturi galimybių nukreipti savo energiją į kokią nors kitą aktyvią veiklą.

Pati didžiausia kliūtis lytiškai auklėjant sutrikusio intelekto žmones yra ta, kad jie dažnai visą gyvenimą išlieka dideli vaikai. Todėl aplinkiniams, ypač artimiesiems, sunku patikėti, kad jų kūnai ir lytiniai poreikiai bręsta.

Neįgaliųjų žmonių seksualumą galima būtų sąlyginai skirstyti pagal jų intelekto sutrikimo laipsnį ir būdus, kuriais jie tenkina savo seksualinius poreikius.

Žmonės, kurių intelektas žymiai sutrikęs, paprastai negali kalbėti, todėl bendrauja kūno kalba. Jiems užtenka artumo, švelnumo, prisilietimo. Seksualumą jie suvokia kaip bendrą jutiminį malonumą ir nesieja jo su lytiniu aktu. Iš sutrikusios raidos žmonių, kurių daliai teko dar ir fizinė negalia, dažnai iš viso atimta galimybė prisileisti prie kito žmogaus. Tad jiems lieka tik jų pačių kūnas. Jiems reikėtų suteikti galimybę kuo daugiau būti nuogiems vienumoje, skirti masažų, taikyti kvapų ir muzikos terapiją.

Žmonės, kurių intelektas vidutiniškai sutrikęs, dažniausiai gali verbališkai bendrauti. Jų galimybės susirasti draugą ar draugę yra didesnės. Tačiau jiems dažniausiai taip pat nereikia lytinių santykių, užtenka apsikabinimų, bučinių. Neverta skubėti aiškinti vidutinę negalią turintiems žmonėms, kaip ir ką daryti ar kaip naudoti kontraceptines priemones, nes detali informacija gali pastūmėti juos į lytinius santykius.

BŪKIME SVEIKI

Kineziterapija – gydymas judesiu (lot. kinezis – judesys, terapia – gydymas) – yra viena pagrindinių reabilitacijos priemonių. Tinkamas judesys padeda pagerinti ir išlaikyti kaulų ir raumenų, širdies kraujagyslių ir kitų sistemų funkcinę būklę bei pagerinti pažeistų organų funkciją.

Vaikų su negale centre dirbanti gydytoja V. Riškienė rūpinasi mūsų ugdytinių sveikata. Kartu su čia dirbančių medikų komanda gydytoja stebi vaikus, skiria jiems reikiamas procedūras. Kuo anksčiau prasideda reabilitacinis gydymas, intensyvus specialistų darbas, tėvų bendradarbiavimas, tuo greičiau matomi teigiami pokyčiai sveikatai. Mūsų Centre kineziterapeutėmis dirba J. Kryžienė ir D. Vaškytė.

Anot specialistų, reikia įsigilinti į patologinio proceso pobūdį, priežastį, adaptacines – kompensacines organizmo galimybes, ligonio fizinį išsivystymą, amžių. Kineziterapijos procedūros turi veikti ne tik pažeistą organą, bet ir visą organizmą, lavinti neurorefleksinius, endokrininius – humoralinius mechanizmus, didinti organizmo adaptacines galias.

Kineziterapija (mankštos pratimai, padėties suteikimas, įtvarai, imobilizacija ir kt.) yra pagrindinė vaikų, sergančių cerebriniu paralyžiumi, gydymo dalis. Ji padeda vaikams išmokti valdyti raumenis ir palaikyti pusiausvyrą, tapti kuo mažiau priklausomais. Kineziterapijos metu vaikas išmoksta teisingo judesio, jos metu pritaikomos sėdėjimo, stovėjimo, gulėjimo padėties, leidžiančios vaikui būti savarankiškam. Specialios padėties leidžia gerinti vaiko raumenų tonusą. Kineziterapeutas pritaiko specialią įrangą vaiko sėdėjimui, stovėjimui, taiko specialius gydymo metodus kontraktūrų ir deformacijų profilaktikai. Yra įvairių gydymo technikų ir būdų (klasikinė, Phelps, Bobath, Vojta ir kt.). Vaikui pritaikomos ortopedinės priemonės (įtvarai kojoms ir rankoms ir pan.).

Pagrindiniai gydymo tikslai yra kontraktūrų profilaktika, vaiko padėties gerinimas, aktyvių judesių mokymas, savarankiškumo formavimas. Specialūs judesio pratimai, pritaikyti vaiko vystymuisi, pagerina sąnarių judesius, sustiprina raumenis ir pagerina fizinę ištvermę, apsaugo nuo raumenų susilpnėjimo bei sumažina pastovių kontraktūrų vystymąsi.

Didelė problema yra netaisyklinga laikysena, plokščiapėdystė. Yra pratimų kompleksai, kurie padeda gerinti laikyseną, stiprinti raumenų sistemą, stabilizuoti stuburo iškrypimus. Naudojamos ir įvairios ortopedinės priemonės: plokščioms pėdoms – supinatoriai, speciali, individualiai pritaikyta avalynė. Šiuo tikslu mums labai pagelbėja ortopedai iš Šiaulių.

Kineziterapijos metu gerinamas smulkių raumenų, dalyvaujančių atliekant rankų judesius (valgant, rengiantis, rašant), tikslus valdymas. Tada labai svarbus komandinis darbas, į kurį be mūsų specialistų labai puikiai įsilieja Centro auklėtojos. Taip pat komandinis darbas vyksta ir su ugdytinių tėveliais, kurie toliau darbą su vaiku pratęsia namuose.

Kiekvienas judesys padeda gerinti bei išlaikyti kaulų ir raumenų, širdies ir kraujagyslių, kitų sistemų funkcinę būklę ir pažeistų organų funkciją. Tad galima teigti, kad kineziterapija yra viena iš pagrindinių reabilitacijos ir sveikatos grąžinimo priemonių.

Bendrosios praktikos slaugytoja Aušra Vanagaitė

MŪSŲ

“ Skombalielių” grupė šiais mokslo metais vykdom projektą “ Išsaugokim medelį sau ir paukšteliiui”. Prie šio projekto geranoriškai prisidėjo visa Centro bendruomenė: vaikai, darbuotojai, tėveliai. Nuo ankstyvo rudens rinkome giles, jas sėjome į vazonus ir su didžiule meile juos sudygusius prižiūrime, stebime kiekvieną naujai išsiskleidusį lapelį.

Skiepydamos meilę gamtai, mes pedagogės mokome vaikučius eilėraščių apie medelius, suorganizavom piešinių parodėlę “ Aš piešiu medelį”, renkame senesnius ir įdomesnius medinius žaislus parodėlei.

Ateis pavasaris, atšils orai ir išnešim savo želdinėlius pasodinti į Centro vidinį kiemelį, kur vaikų prižiūrimi jie augs, bujos ir audrų nebijos. O į nuolatinę augimo vietą mes ažuolus pasodinsim po kelių metų ,kai jie bus aukštesni ir stipresni.

Štai kaip mes prisidedam prie Lietuvos tūkstantmečio girios gausinimo.

Auklėtojos A. Burbienė ir L. Švaravičienė

Telšių rajono vaikų su negale centro vyresniesiems ugdytiniams labai pasisekė. “Išsipildymo akcijos” globėja Nomedą Marčėnaitė padovanojo bilietus į pasirodymą “Pasivaikščiojimas su dinosaurois”. Daugiau nei prieš 65 milijonus metų gyvenusios priešistorinės būtybės atvyko į Vilnių. Tai buvo edukacinis šou. Naujausios technologijos leido garsiems dizaineriams ir mokslininkams sukurti realaus dydžio dinosauros, atgyjančius scenoje, o mums juos pamatyti. Grandiozinis paradas mus labai sudomino ir nustebino. Didžiausias gyvis-brachiozauras siekė beveik 11 metrų, o atstumas nuo nosies iki uodegos-daugiau nei 17 metrų. Šis dinosauros prilygo penkiaaukščiam namui.

Ugdytiniams neišdildomą įspūdį paliko tai, kad dinosaurai vaikščiojo, šokinėjo, griežė dantimis, kovojo tarpusavyje ir darė daugelį kitų dalykų. Unikalaus vaizdo ir garso efektų šou leido bent akies krašteliu pamatyti, kaip atrodė ir gyveno didžiausi žemės padarai.

Grįžę į centrą ilgai aptarinėjome matytą vaizdą. Ugdytiniai nusprendė kad “vis dėlto dinosaurai buvo tikri”.

Auklėtoja, soc. arbuotoja L. Čėsniienė

Esu Donata Butikytė. Telšių rajono vaikų su negale centre dirbu masažiste.

Baigiau Šiaulių kolegiją, kurioje įgijau kineziterapeutės specialybę. O šiuo metu tęsiu studijas Šiaulių universitete.

Labiausiai gyvenime vertinu savo tėvus, nes tai bet koku atveju yra didžiausia vertybė, brangiausias turtas. Tai žmonės, kurie yra susieti su manimi stipriu kraujo ryšiu bei niekad nepaliks, kad ir kas nutiktų.

Mano nuomonė apie šią įstaigą yra labai gera. Čia dirba kvalifikuoti darbuotojai, kurie puikiai atlieka savo darbą. Vaikai, kurie yra ugdomi šiame centre, gauna visą reikiamą pagalbą, kokios jiems tik reikia. O svarbiausia čia jie yra mylimi ir globojami.

O kaipgi mane priėmė kolektyvas... Manau, kad visai neblogai. Na, bent jau labai didelio priešiško nepajutau. Aišku pradžioj jaučiausi nejaukiai, bet dėka socialinio skyriaus darbuotojų aš greitai apsipratau ir tuo esu patenkinta. O kiti centro darbuotojai elgėsi taip pat mandagiai, tačiau žinoma į mane žiūri kaip į naują darbuotoją ir tiek, bet tai yra normalu.

Laisvu nuo darbo metu, kurio lieka vis mažiau, mėgstu paskaityti knygas, savo malonumui pasimankštinti bei susitikti su draugėmis ir linksmai praleisti laiką.

Aš Marija Spudienė 1999m. baigiau Telšių Žemaitės gimnaziją. Po to įstojau į specialiosios pedagogikos fakultetą Šiauliuose ir studijas baigiau 2004 m.

Gyvenime laikausi taisyklės – nesielk su žmogumi taip, kaip tu pats nenorėtum kad su tavim elgtųsi. Vertinu nuoširdumą, supratingumą ir draugiškumą. Didžiausia vertybė – šeima. Mėgstu bendrauti, išklausyti ir patarti. Laisvalaikį leidžiu skaitydama knygas, keliaudama.

Telšių rajono vaikų su negale centre pradėjau dirbti nuo 2007m. Pradžia buvo baigi. Pirmieji žingsniai buvo labai nedrąsūs. Juk įstaiga didžiulė, daugybė darbuotojų. Tačiau nebuvo taip sunku kaip įsivaizdavau. Su įstaiga, jos darbuotojais greitai susipažinau ir gana per trumpą laiką jaučiausi sava. Kolegos čia malonūs ir šilti. Darbas įstaigoje ne tiek sunkus, kiek skaudus. Tačiau jaučiuosi laiminga, galėdama prisidėti prie kilnių tikslų, uždavinių, ugdant mažuosius įstaigos gyventojus. Džiugu žinoti, kad tai, ką darai, kažkieno širdelei teikia džiaugsmo, švelnumo, meilės.

Aš esu, Genovaitė Dargužytė, judesio korekcijos mokytoja.

Kur mokeisi?

Prieš tris metus baigiau Klaipėdos Kolegijos Sveikatos fakultete kineziterapijos studijas ir įgijau reabilitacijos profesinio bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir kineziterapeuto kvalifikaciją, o pernai Šiaulių universitete baigiau specialiosios pedagogikos (šaka – specialiųjų poreikių vaikų kūno kultūros pedagogika, kineziterapija) studijų programą ir buvo suteiktas edukologijos bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir specialiojo pedagogo profesinė kvalifikacija.

Ką labiausiai vertinate gyvenime?

Man gyvenime svarbiausia yra šeima, artimieji, jų sveikata, gerovė. O šiaip vertybių skalėje pirmą vietą duočiau žmogui, jo sveikatai, saugumui. Kalbant apie žmonių savybes, vertinu atsakingumą, sąžiningumą, geranoriškumą, atvirumą, paprastumą.

Ką manote apie centrą?

Manau, kad Vaikų su negale centras yra viena iš pagrindinių įstaigų Telšių rajone, teikianti pagalbą šeimoms, auginančioms neįgalius vaikus. Neįgalūs vaikai čia gauna ne tik ugdymo paslaugas pagal savo individualias galimybes, bet ir sveikatos priežiūros, kas yra ypač svarbu, nes ne kiekviena šeima išgalėtų pasirūpinti savo vaiko sveikatos stiprinimu. Tėvams dažnai trūksta žinių apie vaiko ugdymą, būna, kad nuvertina savo vaiko galimybes ir neskatina jo tobulėjimo. O čia vaikai turi galimybę ne tik mokytis, tobulėti, bet ir susirasti draugų, naudingai ir smagiai praleisti.

Kaip priėmė darbuotojai?

Aš čia kaip ir antrą kartą pradėjusi dirbti. Pirmą kartą atėjus buvo šiek tiek sunkiau, nes beveik nieko nepažinojau, todėl esu labai dėkinga kolegei Jadvygai Kryžienei, kuri tada mane „paglobojo“. Pradėjus dirbti antrą kartą sunkumų nebebuvo, tiek pati pažįstu darbuotojus, tiek ir mane pažįsta, priima ir bendrauja visada maloniai, nuoširdžiai. Tik gal to bendravimo su kitais darbuotojais galimybės mažos, nes centre dirbu ne visą dieną, o atėjusi dirbu su vaikais individualiai ir susitikti tenka tik su tos grupės mokytojomis bei kineziterapijos salėje dirbančiomis kolegėmis. Po to skubu vėl į savo pirmąją darbovietę – ligoninę, kurioje dirbu kineziterapeute.

Koks pirmas įspūdis?

Buvau išsigandusi, niekada anksčiau nebuvo tekę susidurti su vaikais, kurie turėtų tokias sunkias negalias. Mokantis tekdavo atlikti praktiką tik su vaikais turinčiais judesio sutrikimų, tai yra tokiais, kurie nevaikščiavo, kurių judesiai nekoordinuoti, sunkiai valdydavo rankas ir pan., tačiau su visais būdavo galima laisvai bendrauti, kalbėtis. Čia pamačiau kitokius vaikus, nežinojau ar galėsiu, ar

sugebėsiu dirbti su jais, kaip susikalbėsiu. Pradžioje buvo daug abejonių. Tačiau taip buvo tik pradžioje.

Pomėgiai...

Ypatingų pomėgių neturiu, bet laisvu laiku mėgstu pažiūrėti televizorių, kartais mezgu, bendrauju su draugais, patinka pasivaikščioti. Turiu pasakyti, kad man patinka mano darbas, todėl domiuosi viskuo kas susiję su darbu, skaitau naujus straipsnius, tyrimus apie kineziterapiją, domina pasirodančios naujos metodikos, knygos.

KASDIENYBĖ

Žinodamos, jog dauguma etnokultūros sričių yra artimos vaiko sielai ir yra viena iš palankiausių terpių vaikų saviraiškai, tautinei savimonei ir kūrybiškumui plėtoti, jau kelintus metus iš eilės vykdome projektą „Etnokultūros puoselėjimas pamokoje ir popamokinėje veikloje“.

Šventė „Duonelės kelias į stalą“ yra viena iš sudedamųjų projekto dalių supažindinant ugdytinius su senosios lietuvių kultūros papročiais ir tradicijomis, darbais ir jų apeigomis, apipintomis liaudies žodine kūryba. Pasitelkusios improvizaciją, liaudies žaidimus ir žodinę kūrybą, siekėme atskleisti vaikams duonos svarbą senojoje lietuvių liaudies kultūroje, ilgą darbų procesą, kol duonelė atkeliauja iki mūsų stalo. Todėl šventės metu „bėrėme“ į dirvą grūdus, „kūlėme“ subrandintas varpas spragilais, „malėme“ girnomis, minkėme ir rauginome tešlą duonkubilyje, suformuotus kepalėlius „šovėme“ į krosnį.

Ragaudami šviežiai keptą duoną, nusprendėme, kad ji, kaip ir ankstesniais laikais, taip ir dabar, verta šventosios vardo.

Mokytoja D. Bergaudienė ir auklėtoja A. Raibužienė

Gražią žiemos popietę Centro pedagogės Birutė, Daiva, Ina ir Jurga pakvietė auklėtinius į lėlių spektaklį „Geraširdis Kiškis Piškis“.

Linksma ir gražu vaikams, kai lazdelėmis valdoma lėlė pasirodo virš širmos, juda, kalba ir net dainuoja. Dar įdomiau, kai lėlės bendrauja su vaikais. Spektakliuko veikėjai mokė vaikus gerumo, dosnumo.

Lėlių spektaklis suteikė vaikams malonių išgyvenimų, sukėlė teigiamų emocijų. Šiuo vaidinimu buvo siekta, kad vaikai taptų draugiškesni, pakantesni vienas kitam ir svarbiausia, kad išmoktų dalintis su draugu. Vaikus nustebino ir Kiškio Piškio lauktuvės, juk išties įdomu gauti saldinių iš pasakėlės personažo.

Pasakos veikėjai tarė vaikučiams ne „viso gero“, o „iki greito susitikimo“

Auklėtoja D. Jakavičienė

Šiomet Šv. Valentino dieną atšventėme kartu paminėdami ir Pasaulinę ligonių dieną. Meilei liga netrukdo, tai įrodo mūsų ugdytinių noras mylėti, bendrauti, džiaugtis ir švęsti. Šventėme ne vieni, sulaukėme savo draugų iš Mažeikių VŠĮ „Vilties erdvė“. Ugdytiniai kartu linksmiai šoko, dainavo, minė muzikines mįsles. Renginyje buvo panašus į tikrąją „Muzikinę karuselę“. Teko atspėti, kokia muzikinė grupė atlieka kūrinį, visiems sekėsi puikiai. Pertraukėlės metu koncertavo „Ruslanas“ – Žanas, „Agnė“ – Viktorija, „Andrius“ – Simonas, „Patruliai“ – Raimondas ir Henrikas., „Vilija“ – Viktorija, „Simona“ – Samanta, „Radži ir Agnė“ – Edvinas ir Ligita. Ugdytiniai šias žvaigždes parodijavo puikiai. Po muzikinio konkurso vyko šventinė diskoteka.

Auklėtoja, soc.darbuotoja L.Čėsniene

SUSIPAŽINKIM

Sapnavau, sapnavau, kad Mėnulyje buvau.
 - Ką gi tu matei Mėnuly?
 - Ten saldinių krūvos guli,
 Stovi kalnas šokolado, o ledų, o ledų –
 Vos gali paeit – slidu!
 Puoliau valgyt ir laižyti, net širdis apsalė...
 Bet pažadino mamytė:
 Pusryčiai ant stalo...

Ant Centro ugdytinių stalų kasdien garuoja skanūs pusryčiai, pietūs, vakarienė. Kas gi juos gamina? Nuo šių mokslo metų mūsų įstaigos vaikų maitinimą organizuoja AB „Žemaitijos pienas“, o valgių ruošia nuostabios virėjos Gražina ir Nijolė. Gražina jau 34 metus dirba virėja, tad turi didžiulę darbo patirtį. Jos gaminti patiekalai džiugino įvairių Telšių kavinių, restoranų, valgyklų lankytojus. Sužinojusi, kad teks dirbti Vaikų su negalia centre, Gražina neišsigando. Tikėjo, kad su savo pareigomis puikiai susitvarkys. Ji ramino ir drąsino savo būsimą kolegę Nijolę, kuri iki tol dirbo AB „Žemaitijos pienas“ ir neturėjo patirties. Pasirodo, nerimauta be reikalo. Virėjos sutartinai minėjo, kad vos pradėjusios dirbti, patyrė puikių įspūdžių. Jas sužavėjo draugiški, mandagūs, smalsūs Centro ugdytiniai, draugiškas įstaigos kolektyvas, administracija.

Įdomu, kokius patiekalus labiausiai mėgsta Centro vaikai? Gražina ir Nijolė ėmė vardinti: makaronai, apkepai, cepelinai, dešrelės. Juos vaikai visada su malonumu valgo. Virėjos stebėjosi, kad vaikai atsisako sveikos ir skanios avižinės košės su vaisiais. Turbūt vaikai prie jos nepratę.

Visą dieną prasisukusios prie viryklių, grįžusios namo moterys gamina maistą savo šeimoms. Nijolės namiškiai labai mėgsta balandėlius, bulvinius blynus, cepelinus. Gražinos artimieji niekada neatsisako guliašo. Sunku patikėti, bet Gražina tikina, jog namie niekada neišverda tokios skanios sriubos kaip Centre. Turbūt virdama valgių mūsų ugdytiniais, ji tai daro su didžiule meile.

Moterys tvirtina, kad jų darbas nėra labai sunkus. Joms malonu dirbti Centro valgykloje. Na, o mes visų vaikų ir darbuotojų vardu norime padėkoti virėjoms už jų šypsenas ir nuostabaus skonio maistą.

Mokytoja L. Gerinksonaitė Klumbienė